

Onderwerp

Hoogwaardige verwerking bermgras

Doel van deze mededeling:

Deze mededeling geeft terugkoppeling op de motie hoogwaardige verwerking van bermgras, die in de Statenvergadering van 29 januari 2014 bij de behandeling van de Koepelnotitie Infrabeheerplan is ingediend en aangenomen.

Toezegging/motie/amendement:

In de motie 'Hoogwaardige verwerking van bermgras' (29-01-2014) wordt gesteld dat:

- Het composteren van bermgras veel geld kost;
- De biodiversiteit van de meeste bermmen laag is;
- Voor biomassaverwerkers bermgras een waardevolle groene grondstof is;
- Hoogwaardigere verwerking van bermgras de biobased economy versterkt.

Middels deze motie wordt het college opgedragen om: Met Flevolandse ondernemers en kennisinstellingen de mogelijkheden te onderzoeken om Flevolands bermmaaisel als biomassa hoogwaardiger te verwerken met als resultaat mooiere bermmen, kostenreductie en versterking van de bio-based economy.

Inleiding:

De economische agenda gaat uit van het uitbouwen van de Flevolandse kennis-economie. Ook de biobased economy wordt daarbij benoemd; het vinden van oplossingen voor de schaarste aan energie en grondstoffen biedt uitstekende economische kansen.

De provincie Flevoland beheert circa 900 ha bermmen. Hiervan wordt 200 ha verpacht, 385 ha wordt gemaaid en afgevoerd door een aannemer en van 315 ha blijft na het maaien door een aannemer het maaisel in de bermmen achter (klepelbeheer). De uitvoeringstrategie Groen (vastgesteld PS 29-01-2014) beschrijft een kostenefficiënt beheer van de wegbermen. Hierin is een uitbreiding van het maai- en afvoerbeheer voorzien, omdat dit leidt tot een beter draagvlak van de berm (verkeersveiligheid) en tot meer diversiteit in de wegberm. Klepelbeheer vindt alleen plaats in bermmen met veel bomen en op taluds. Taluds zijn kwetsbaar voor berijding, bomen beperken de ontwikkelingsmogelijkheden voor een gevarieerdere vegetatie (schaduw) en lopen bij maai- en afvoerbeheer kans op beschadiging doordat er meerdere werkgangen met grote machines plaats vinden. Het klepelbeheer bestaat slechts uit één werkgang per maaibeurt. Een maai- en afvoerbeheer is ook kostbaarder (circa 2 keer zo duur) dan een klepelbeheer. De derde zeer kosteneffectieve beheermethode, het verpachten van bermmen, draagt door het maaibeheer wel bij aan een beter draagvlak in de berm, maar door de hogere maaifrequentie en het gebruik van meststoffen niet aan een grotere diversiteit van de wegbermen.

Mededeling:

Het maai- en afvoerbeheer wordt geconcentreerd op de eerste meters van de wegberm, hierdoor ontstaat er een veiligere en een mooiere berm. Het klepelbeheer richt zich vooral op de stroken met bomen en taluds, die doorgaans verder van de weg af liggen. In uw motie vraagt u om meer biodiversiteit en kostenreductie; de huidige verdeling tussen maaien en afvoeren, klepelbeheer en verpachting van bermmen voorziet hierin. De verpachting van wegbermen scoort hierbij laag te aanzien van de biodiversiteit, maar hoog ten aanzien van de

Registratienummer

1594268

Datum

1 april 2014

AuteurW.G. van de Poll,
P. Aardema**Afdeling/Bureau**

RM / INFRA

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Lodders, J.

Lijst ingekomen stukken

Provinciale Staten

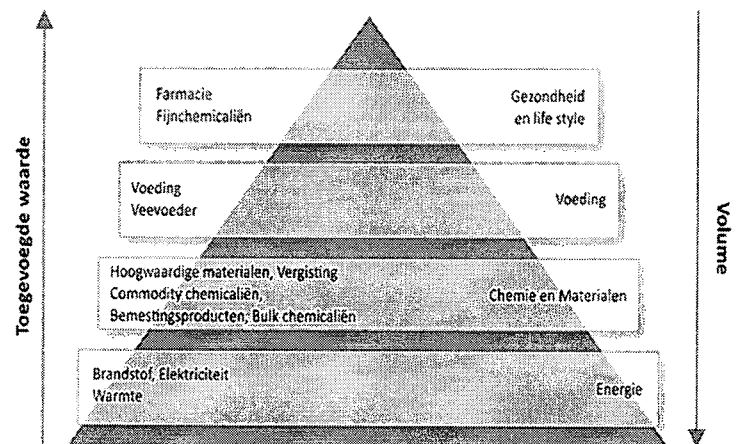
28 mei 2014

kostenreductie (doordat dit beheer geld oplevert) en door de hoogwaardige verwerking van het bermgras als veevoer. Het eventueel stopzetten van de verpachtingen zal leiden tot meer diversiteit in de wegbermen. Vanwege de meerkosten (circa € 150.000,- per jaar) en het feit dat het maaisel zeer hoogwaardig wordt verwerkt als veevoer, wordt vastgehouden aan de huidige areaal verpachte wegberm.

Het bermmaaisel dat door de aannemers wordt afgevoerd, werd voor enkele jaren geleden voor relatief hoge kosten (€ 30,- /ton) naar de composteerder gebracht. De laatste jaren is meer gebruik gemaakt van de marktkennis van de aannemers en wordt het gras door de aannemers aan meerdere biovergisters geleverd. Hierbij wordt er energie uit het bermgras gehaald en wordt het residu als meststof gebruikt. De kosten voor deze wijze van verwerken bedragen circa € 2 tot € 8,- per ton. Op dit moment is de huidige verwerking van het provinciale bermgras, zijnde vergisting in combinatie met gebruik voor veevoer de meest kosteneffectieve methode om het bermgras te verwerken.

Biomassa kan gebruikt worden voor het maken van producten en het opwekken van energie. Biobased producten worden ingedeeld op basis van hun toegevoegde waarde in de waarde piramide. Producten met een hoge toegevoegde waarde staan bovenaan de piramide en producten met een lage waarde zoals energie staan onderaan de waarde piramide. De huidige verwerkingsmethoden van provinciaal bermgras scoren als volgt; gebruik voor veevoer (zoals bij verpachting gebeurt) is voor bermgras momenteel de hoogst mogelijke verwaardiging (niveau 2). Vergisting (zoals het momenteel door de aannemer wordt verwerkt) scoort op niveau 3, omdat energie wordt gewonnen en de mineralen worden benut. Een hogere waarde voor bermgras kan worden gecreëerd door een dergelijke meervoudige toepassing. Technieken hiervoor zoals het gebruik van vezels in karton of verpakkingsmateriaal zijn veelal nog experimenteel.

Biomassa verwaardingspiramide (www.biobasedeconomy.nl)

Het vervolg

1) Symposium organiseren om marktpartijen bij elkaar te brengen

Om de ontwikkeling van hoogwaardigere verwerkingsvormen te stimuleren organiseert de provincie rond de zomer gezamenlijk met DLG en Biobased Connections (MRA-breed programma van de Amsterdam Economic Board) een symposium over de verwaardingsmogelijkheden van bermgras. Doel is om de kansen en knelpunten van de verschillende verwerkingsroutes van bermgras in kaart te brengen en verwerkers en aanbieders van gras bij elkaar te brengen. Voor dit symposium worden ook Flevolandse aanbieders, verwerkers en kennisinstellingen uitgenodigd.

2) Gewenst verwerkingsniveau bermgras borgen in de maaibestekken

Bij toekomstige maaibestekken zullen criteria worden opgenomen om kosten-efficiënte duurzame verwerkingsmethoden van het bermmaaisel te stimuleren. Daarnaast kunnen de resultaten van het symposium richting geven aan de eerstvolgende aanbesteding voor bermmaaisel die in het najaar van 2014 plaats zal vinden.

3) Provinciale Staten zullen nader geïnformeerd worden over de voortgang

Provinciale Staten zullen dit najaar worden geïnformeerd over de uitkomsten van het symposium en mogelijkheden om tot een nog hoogwaardigere verwerking te komen van het (provinciale) bermmaaisel.

Bladnummer

3

Documentnummer

1594268

Ter inzage in de leeskamer
Nvt

Verdere informatie
Nvt